

Bevara Mejdåsen

– nej till vindkraftspark

[2025-12-16]

Till: Energimyndigheten

E-post: registrator@energimyndigheten.se; samrad.riksintressen@energimyndigheten.se

Ärende: Diarienummer. 2025–208827 – Riksintresse för vindkraft

Referens: Föreningen Bevara Mejdåsen

Angående riksintresse för vindkraft

Föreningen Bevara Mejdåsen med drygt 366 st medlemmar **motsätter** sig riksintresse för vindkraft i nuvarande förslag.

Som lokal förening med lång erfarenhet av naturvård, friluftsliv och boendemiljö i och kring byar och fåbodställen ser vi med stor oro på den utveckling som Energimyndigheten skisserar. Dokumentet presenterar vindkraftens utbyggnad som ett närmast självklart nationellt intresse. Vi menar att detta perspektiv är missvisande, bristfälligt analyserat och riskerar att leda till omfattande och oåterkalleliga försämringar av livsmiljön på landsbygden. En landsbygd präglad av lugnet, tystnaden och den mörka natthimlen. En miljö som möjliggör friluftsliv och rekreation i skog och mark, vilket är själva fundamentet för det liv vi och våra medlemmar valt att leva, inklusive storstadsbor med behov av återhämtning i ostörd natur.

Ett utpekande enligt Miljöbalken 3 kap. innebär att marken reserveras för vindindustrin och förhindrar åtgärder som kan "påtagligt försvåra" vindkraftsetablering – dvs i princip all annan användning. Klassningen som riksintresse för vindkraft föranleder därmed **betydande inskränkningar** i nuvarande och framtida markanvändning.

Kriterierna för vindkraft på land är teknokratiska och saknar miljömässig förankring

Kriterierna för riksintresse för landbaserad vindkraft baseras nästan uteslutande på tekniska och logistiska parametrar: *vindhastighet*, *närhet till väg och elnät* samt *minsta yta*. Avsaknaden av miljömässiga och sociala kriterier innebär att **natur- och samhällsintressen systematiskt underordnas industriellt nyttjande**.

Det är anmärkningsvärt att kriterierna inte inkluderar:

- påverkan på biologisk mångfald
- kumulativa effekter vid befintliga vindkraftsetableringar
- risker för fågelliv och fladdermöss
- påverkan på friluftsliv och landskapsbild
- sociala konsekvenser för närboende

Denna ensidighet skapar en kraftig slagsida där stora delar av landet riskerar att pekats ut som riksintresse enbart för att infrastrukturen råkar vara närliggande, oavsett områdets övriga värden.

Sverige har enligt dokumentet "stora obebyggda ytor", vilket framställs som ett argument för

Bevara Mejdåsen

– nej till vindkraftspark

att lokalisera vindkraft dit. Detta synsätt är djupt problematiskt. Att naturmark är obebyggd gör den inte värdelös — tvärtom är det den typen av landskap som bär många av våra mest betydelsefulla ekologiska och rekreativa funktioner. Vi använder våra marker för jakt, friluftsliv, och som buffertzonen för regional biologisk mångfald. Dessa värden saknar motsvarighet och kan inte ersättas.

Avstånd till bostäder och fritidshus

Förslaget om endast 800 meter från vindkraftsindustrier till boende och fritidshus är inte på något sätt vedertaget i forskning. Snarare visar forskning att 8 kilometer är ett acceptabelt minsta avstånd till boende och fritidshus vad gäller till exempel buller¹ och stora förluster av fastighetsvärden².

Rättslig grund och befogad oro för rättssäkerheten

Strider mot EU-rätten

Utpekandet **strider mot EU-rätten**, då direktivet uttryckligen kräver att påverkan på **miljö** ska bedömas **innan** områden kan utpekas som riksintresse. Att gå vidare utan detta utgör ett **otillbörligt ingrepp** i egendomsrätten.

Åsidosättande av lokaldemokratins

Det föreslagna riksintresset riskerar dessutom att **åsidosätta det kommunala vetot**, vilket är infört för att skydda lokalsamhällets rättigheter. Detta innebär i praktiken ett maktskifte **bort från kommunal självstyrelse** utan lagändring.

Avsaknad av konsekvensanalys

Vidare saknas nödvändig konsekvensanalys rörande:

- Fastighetsvärden
- framtida markanvändning
- proportionaliteten i ingreppet

Förslaget strider mot Regeringsformens egendomsskydd, Europakonventionen och **EU-stadgan art. 17** och även mot **Riksrevisionens riktlinjer** (RiR 2022), Ett administrativt riksintresseutpekande får inte användas för att **kringgå grundlagsskyddade rättigheter**.

¹ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0003682X25006280>

² <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1557759/FULLTEXT02>

Bevara Mejdåsen

– nej till vindkraftspark

Sociala konsekvenser för närboende

Prospekterade vindkraftparker eller utpekade områden med riksintressen för vindkraft skapar stark oro hos många som bor i dess närhet. Man är rädd att förlora de värden som gjort att man stannat i byn/landsbygden – jakten, fisket, skogen, lugnet, bygemenskapen, den småskaliga turismen, lokalsamhällets sammanhållning. Vindkraftsprojekten och löften om framtida vinster skapar också missämja mellan grannar och markägare, hos någon annan skapas oro för att fastigheten man köpt ska förlora i värde och familjens ekonomi bli ansträngd. Många vittnar om år av ångest och oro för fallande fastighetspriser i de hus man kanske lagt sin livsinvestering i.

Människor kommer under lång tid, många år leva med denna oro och ångest när Energimyndigheten pekar ut områden som inte förankrats i en demokratisk process, och i närheten av bostäder och fritidsbebyggelse.

För Föreningen Bevara Mejdåsen, Björbo, Gagnefs kommun

Med vänlig hälsning,

Matilda Lund, ordförande i Föreningen Bevara Mejdåsen

info@bevaramejdasen.nu

Tel 070 7944761